

Czwartek, 24 października 2019 r.

P9_TA(2019)0050

Rozpoczęcie negocjacji akcesyjnych z Macedonią Północną i Albanią

Rezolucja Parlamentu Europejskiego z dnia 24 października 2019 r. w sprawie rozpoczęcia negocjacji akcesyjnych z Macedonią Północną i Albanią (2019/2883(RSP))

(2021/C 202/17)

Parlament Europejski,

- uwzględniając konkluzje Rady Europejskiej z 28 czerwca 2018 r., w których zatwierdzono konkluzje w sprawie rozszerzenia oraz procesu stabilizacji i stowarzyszenia przyjęte przez Radę 26 czerwca 2018 r. i jasno określono drogę w kierunku rozpoczęcia negocjacji akcesyjnych w czerwcu 2019 r.,
- uwzględniając konkluzje Rady z 18 czerwca 2019 r., w których postanowiła – nie później niż w październiku 2019 r. – powrócić do kwestii zaleceń Komisji dotyczących rozpoczęcia negocjacji akcesyjnych z Macedonią Północną i Albanią,
- uwzględniając konkluzje Rady Europejskiej z 17–18 października 2019 r., w których postanowiła powrócić do kwestii rozszerzenia przed szczytem UE-Bałkany Zachodnie, który odbędzie się w maju 2020 r. w Zagrzebiu,
- uwzględniając komunikat Komisji z 29 maja 2019 r. zatytułowany „Polityka rozszerzenia UE” (COM(2019)0260) oraz towarzyszące mu dokumenty robocze służb Komisji zatytułowane „Sprawozdanie dotyczące Albanii za 2019 r.” (SWD(2019)0215) oraz „Sprawozdanie dotyczące Macedonii Północnej za 2019 r.” (SWD(2019)0218),
- uwzględniając swoje poprzednie rezolucje w sprawie Albanii i Byłej Jugosłowiańskiej Republiki Macedonii, w szczególności rezolucje z 15 lutego 2017 r. ⁽¹⁾ i 29 listopada 2018 r. ⁽²⁾ w sprawie sprawozdań Komisji dotyczących Albanii za rok 2016 i 2018 oraz rezolucje z 14 czerwca 2017 r. ⁽³⁾ i 29 listopada 2018 r. ⁽⁴⁾ w sprawie sprawozdań Komisji dotyczących Byłej Jugosłowiańskiej Republiki Macedonii / Macedonii Północnej za rok 2016 i 2018,
- uwzględniając komunikat Komisji z 6 lutego 2018 r. zatytułowany „Wiarygodna perspektywa rozszerzenia dla Bałkanów Zachodnich oraz zwiększone zaangażowanie UE w tym regionie” (COM(2018)0065),
- uwzględniając przystąpienie Albanii do NATO w 2009 r. oraz fakt, że Macedonia Północna jest obecnie na drodze do uzyskania statusu 30. członka NATO,
- uwzględniając deklarację z Sofii ze szczytu UE-Bałkany Zachodnie 17 maja 2018 r. i załączony do niej program działań priorytetowych z Sofii,
- uwzględniając wspólne pismo przewodniczących Donalda Tuska, Davida-Marii Sasselego i Jeana Claude’a Junckera oraz nowo wybranej przewodniczącej Ursuli von der Leyen z 3 października 2019 r. w sprawie rozpoczęcia negocjacji akcesyjnych z Macedonią Północną i Albanią,
- uwzględniając komunikat Komisji z 16 października 2013 r. zatytułowany „Strategia rozszerzenia i najważniejsze wyzwania na lata 2013-2014” (COM(2013)0700),
- uwzględniając konkluzje prezydencji z posiedzenia Rady Europejskiej w Salonikach 19–20 czerwca 2003 r. dotyczące perspektywy przystąpienia państw Bałkanów Zachodnich do Unii Europejskiej,
- uwzględniając proces berliński zapoczątkowany 28 sierpnia 2014 r.,

⁽¹⁾ Dz.U. C 252 z 18.7.2018, s. 122.

⁽²⁾ Teksty przyjęte, P8_TA(2018)0481.

⁽³⁾ Dz.U. C 331 z 18.9.2018, s. 88.

⁽⁴⁾ Teksty przyjęte, P8_TA(2018)0480.

Czwartek, 24 października 2019 r.

- uwzględniając umowę końcową w sprawie rozstrzygnięcia rozbieżności opisanych w rezolucjach Rady Bezpieczeństwa ONZ nr 817(1993) i 845(1993), rozwiązania umowy przejściowej z 1995 r. i ustanowienia partnerstwa strategicznego między Grecją a byłą jugosłowiańską republiką Macedonii z 17 czerwca 2018 r., znaną również jako umowa znad Prespy,
 - uwzględniając decyzję Rady Europejskiej z 16 grudnia 2005 r. o przyznaniu Macedonii Północnej statusu kraju kandydującego do członkostwa w UE, a także decyzję Rady Europejskiej z 26–27 czerwca 2014 r. o przyznaniu Albanii statusu kraju kandydującego,
 - uwzględniając układy o stabilizacji i stowarzyszeniu między Wspólnotami Europejskimi i ich państwami członkowskimi a Albanią i Macedonią Północną,
 - uwzględniając porozumienie polityczne (tzw. porozumienie z Prżina) osiągnięte między czterema głównymi partiami politycznymi w Skopje 2 czerwca i 15 lipca 2015 r., a także czterostronne porozumienie w sprawie jego wdrożenia z 20 lipca i 31 sierpnia 2016 r.,
 - uwzględniając art. 132 ust. 2 i 4 Regulaminu,
- A. mając na uwadze fakt, że w 2003 r. Rada Europejska w Salonikach podkreśliła swoje poparcie dla przyszłej integracji krajów Bałkanów Zachodnich ze strukturami europejskimi i stwierdziła, że ich ostateczne członkostwo w Unii stanowi dla UE wysoki priorytet oraz że Bałkany będą integralną częścią zjednoczonej Europy;
 - B. mając na uwadze, że na szczycie UE-Bałkany Zachodnie 17 maja 2017 r. UE potwierdziła swoje jednoznaczne poparcie dla perspektywy członkostwa Bałkanów Zachodnich w UE;
 - C. mając na uwadze, że perspektywa członkostwa w UE była podstawową zachętą do reform w krajach Bałkanów Zachodnich; mając na uwadze, że proces rozszerzenia odgrywa decydującą rolę w stabilizacji Bałkanów Zachodnich, uznawanych za region o strategicznym znaczeniu dla UE;
 - D. mając na uwadze, że w kwestii przystąpienia Macedonii Północnej i Albanii do UE panuje konsensus polityczny, a proces ten cieszy się w tych krajach dużym poparciem opinii publicznej;
 - E. mając na uwadze, że współpraca regionalna i stosunki dobrosąsiedzkie mają zasadnicze znaczenie dla postępów tych krajów na drodze do przystąpienia do UE;
 - F. mając na uwadze, że każde państwo kandydujące ocenia się indywidualnie na podstawie jego osiągnięć, a harmonogram i tempo negocjacji powinny być uzależnione od tempa i jakości reform;
 - G. mając na uwadze, że Albania złożyła wniosek o członkostwo w Unii Europejskiej w 2009 r. i uzyskała status kraju kandydującego w 2014 r.; mając na uwadze, że w 2016 r. Komisja zaleciła rozpoczęcie negocjacji akcesyjnych z Albanią; mając na uwadze, że Macedonia Północna złożyła wniosek o członkostwo w 2004 r. i uzyskała status kraju kandydującego w 2005 r.; mając na uwadze, że od 2009 r. Komisja wielokrotnie zalecała rozpoczęcie oficjalnych negocjacji akcesyjnych z Macedonią Północną;
 - H. mając na uwadze, że już po raz trzeci, po posiedzeniach Rady Europejskiej w czerwcu 2018 r. i 2019 r., Rada Europejska okazała się niezdolna do podjęcia pozytywnej decyzji w sprawie rozszerzenia; mając na uwadze, że Rada Europejska stwierdziła, iż powróci do kwestii rozszerzenia przed szczytem UE-Bałkany Zachodnie, który odbędzie się w Zagrzebiu w maju 2020 r.;
 - I. mając na uwadze, że w sierpniu 2017 r. Macedonia Północna (pod dawną nazwą) podpisała tzw. układ o przyjaźni z Bułgarią, który położył kres dwustronnym kontrowersjom i zbliżył te dwa kraje w ramach partnerstwa ukierunkowanego na UE, a następnie podpisała umowę znad Prespy z Grecją;
 - J. mając na uwadze, że osiągnięto pozytywne postępy w obszarze reformy sądownictwa w Albanii ukierunkowane na zwiększenie niezawisłości, rozliczalności, profesjonalizmu i skuteczności krajowych instytucji sądowych oraz zorientowane na zwiększenie zaufania obywateli do organów sądowych; mając na uwadze, że reformy te należy uznać za najbardziej kompleksowe wysiłki w tym obszarze, również w porównaniu z tym, co wszystkie pozostałe kraje regionu będą musiały osiągnąć na drodze do członkostwa w UE;

Czwartek, 24 października 2019 r.

K. mając na uwadze, że w Macedonii Północnej ogłoszono szybkie wybory w odpowiedzi na odroczenie decyzji o rozpoczęciu negocjacji z tym krajem;

1. wyraża głębokie rozczarowanie faktem, że UE nie osiągnęła porozumienia w sprawie otwarcia rozmów akcesyjnych (zablokowanych przez Francję, Danię i Niderlandy) z Macedonią Północną i Albanią po tym, jak oba te kraje poczyniły znaczne wysiłki w celu spełnienia wymogów UE dotyczących otwarcia negocjacji akcesyjnych;

2. wyraża uznanie dla Macedonii Północnej za jej historyczną i zadowalającą realizację trudnych, otwartych kwestii dwustronnych oraz propagowanie stosunków dobrosąsiedzkich, zwłaszcza za sprawą umowy znad Prespy zawartej z Grecją oraz układu o przyjaźni, stosunkach dobrosąsiedzkich i współpracy zawartej z Bułgarią; wzywa Radę do uwzględnienia pozytywnych przesłań zawartych w tych umowach oraz niepożądanych skutków decyzji w sprawie stabilności politycznej, współpracy regionalnej i pokojowego współistnienia, a ponadto wyraża uznanie dla Republiki Macedonii Północnej za jej wkład w przywracanie pokoju na Bałkanach i tworzenie dobitnego przykładu, w jaki sposób można znaleźć pokojowe rozwiązania długotrwałych sporów; wzywa do kontynuowania dialogu im. Jeana Monneta ze Zgromadzeniem Macedonii Północnej jako głównego instrumentu wsparcia;

3. z zadowoleniem przyjmuje fakt, iż Albania wykazała determinację, by dalej realizować unijny program reform i osiągnąć wymierne i trwałe rezultaty, a także reformy sądownictwa przeprowadzone przez ten kraj; w pełni popiera zalecenie Komisji w sprawie Albanii w uznaniu tych zachęcających wysiłków reformatorskich; uważa, że szybkie otwarcie procesu monitorowania i rozmów w sprawie przystąpienia utrzymałoby i pogłębiło tempo reform; uważa, że otwarcie negocjacji stanowiłoby silny bodziec do wdrażania reform i konsolidacji instytucji demokratycznych oraz przyczyniłoby się do zwiększenia unijnej kontroli, rozliczalności i pełnego poszanowania praw mniejszości zarówno w Albanii, jak i w Macedonii Północnej;

4. podkreśla, że taki brak decyzji jest błędem strategicznym i ma szkodliwy wpływ na wiarygodność UE, ponieważ integracja kwalifikujących się krajów pomaga UE w utrzymaniu jej międzynarodowej roli i ochronie jej interesów, a postępy na drodze do przystąpienia do UE mają również wpływ transformacyjny na same kraje kandydujące; stwierdza ponadto, że polityka rozszerzenia UE jest najsukuteczniejszym instrumentem polityki zagranicznej Unii i że jej stopniowa likwidacja może prowadzić do coraz bardziej niestabilnej sytuacji w bezpośrednim sąsiedztwie UE;

5. zauważa, że ewentualna reforma procesu rozszerzenia nie powinna opóźnić tych krajów, które spełniają już wymogi dotyczące otwarcia negocjacji akcesyjnych; zauważa ponadto, że kraje kandydujące powinny być oceniane na podstawie ich własnych zasług w oparciu o obiektywne kryteria, a nie na podstawie względów związanych z wewnętrznym kalendarzem politycznym poszczególnych państw członkowskich, oraz że to szybkość i jakość reform decyduje o harmonogramie przystąpienia;

6. przypomina o odnowionym konsensusie w sprawie rozszerzenia, zatwierdzonym przez Radę Europejską w grudniu 2006 r., a następnie zatwierdzonym w konkluzjach Rady Europejskiej z czerwca 2016 r.;

7. podkreśla, że niepowodzenie UE w rozpoczęciu negocjacji akcesyjnych spowodowało, że w Macedonii Północnej przeprowadzono szybkie wybory, co doprowadziło do utraty wiarygodności przez tych, którzy poszli na kompromis; uważa, że stanowi to negatywne przesłanie dla ewentualnych krajów kandydujących odnośnie do stosunków dobrosąsiedzkich; stwierdza z zaniepokojeniem, że mogłoby to umożliwić innym podmiotom zagranicznym, których działanie może być niezgodne z wartościami i interesami UE, mocniejsze zaangażowanie się w stosunki zarówno z Macedonią Północną, jak i Albanią;

8. wyraża uznanie dla wniosków ze spotkania szefów czołowych sił politycznych Macedonii Północnej z 20 października 2019 r., potwierdzających zaangażowanie kraju w proces przystąpienia do UE i podkreślających, że nie ma alternatywy dla Macedonii Północnej;

9. podkreśla, że decyzja ta stanowi sygnał ostrzegawczy dla innych krajów kandydujących i potencjalnych krajów kandydujących z Bałkanów Zachodnich, stwarza możliwość wywierania wpływu przez inne siły oraz że może to spowolnić lub nawet całkowicie wstrzymać realizację proeuropejskich reform w innych krajach ubiegających się o członkostwo;

10. przypomina, że młodzież w regionie ma wysokie oczekiwania co do przystąpienia do UE, i uważa, że przyszłość bez jasnej perspektywy może prowadzić do migracji z regionu;

Czwartek, 24 października 2019 r.

11. ubolewa, że decyzja ta podważa wysiłki podejmowane przez Parlament Europejski w ramach rozszerzenia oraz strategię na rzecz Bałkanów Zachodnich;
 12. wyraża ubolewanie, że państwa członkowskie nie były w stanie podjąć jednomyślną decyzję o rozpoczęciu negocjacji; wzywa państwa członkowskie, aby wykazały odpowiedzialność wobec Albanii i Macedonii Północnej i podjęły jednomyślną, pozytywną decyzję o rozpoczęciu negocjacji na kolejnym posiedzeniu, pamiętając jednocześnie o konsekwencjach braku działań;
 13. uważa, że rozpoczynająca kadencję Komisja powinna niezwłocznie dokonać podsumowania polityki rozszerzenia z uwzględnieniem skutków niedawnej decyzji Rady i przy jednoczesnym podkreśleniu korzyści płynących z rozszerzenia zarówno dla krajów kandydujących, jak i dla państw członkowskich; uważa ponadto, że Komisja powinna ponownie ocenić i odpowiednio zmienić strategię na rzecz Bałkanów Zachodnich z lutego 2018 r.;
 14. powtarza, że zgodnie z art. 49 TUE każde państwo w Europie może ubiegać się o członkostwo w Unii Europejskiej, pod warunkiem, że spełnia kryteria kopenhaskie, przestrzega zasad demokracji i respektuje podstawowe wolności oraz prawa człowieka i mniejszości, a także stoi na straży praworządności;
 15. wzywa Parlament do zintensyfikowania działań wspierających demokrację (dialogi im. Jeana Monneta i budowanie zdolności) w regionie, aby tamtejsze parlamenty mogły w pełni wypełniać swoją rolę jako siła napędowa reform demokratycznych i realizować europejskie aspiracje obywateli tego regionu;
 16. w związku z tym i w odpowiedzi na impas w Radzie Europejskiej wzywa Parlament do zainicjowania regionalnego dialogu parlamentarnego z kierownictwem parlamentów krajów Bałkanów Zachodnich w celu opracowania strategii dotyczącej roli parlamentów w realizacji programu reform UE oraz realizacji konkretnych środków odpowiadających europejskim aspiracjom mieszkańców tego regionu;
 17. zobowiązuje swojego przewodniczącego do przekazania niniejszej rezolucji wiceprzewodniczącej Komisji / wysokiej przedstawiciel Unii do spraw zagranicznych i polityki bezpieczeństwa, Radzie, Komisji, rządowi i parlamentom państw członkowskich UE oraz rządowi i parlamentowi Macedonii Północnej i Albanii i wszystkich innych krajów kandydujących.
-